

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásiban és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az általános vita vége.

—n. Mint lomha kigyó, huzódott a képviselőházban a közigazgatási reform felett a vita. Nem mondható erről, hogy agyonbeszélés volt a célja: mert a reform hívei is nyomós érvekkel vettek benne részt. De azért már méltán felvihető a kérdés, hogy mire jó ez a végnélküli szóáradat? Napnál fényesebben van már bebizonyítva, hogy nemzetállami jövőnk érdekében föltétlen szükség van az országos közigazgatásnak a törvényes felelős parlamentari magyar kormány általi szilárd s folytonos ellenőrzésére. Bizonyítva van, hogy ennek a tárgyalás alatti reformjavaslat intenciói szerint leendő megvalósítása éppen nem alterálja a megyei önkormányzat hatáskörét, a polgárok szabadságát s jogait. Sőt bizonyítva van az is, hogy mind az önkormányzat, mind a polgárjog teljes értékű biztosítékot nyernek a kormány által egyidejűleg megígért közigazgatási bíraskodásban, a választások tisztaságát, függetlenségét biztosító törvényben s a fegyelmi törvényben, mely védelmet, esetleg megtorlást nyújt a kinevezett tisztviselők esetleges túlkapásai ellen.

Az országos közvélemény, mely a mostani megyei közigazgatási rendszer fölött már régen pálcát tört, idegességgel nézi a huzavonó vitát. Az országos közvélemény kívánja a reformot s éppen a kormány által tervezett reform mellett nyilatkozott — a szélsőbal minden agitációja dacára — a megyék óriási többségének közönsége is, a megyei közgyűlések révén. A közvélemény tehát méltán tűnődhetik megütközve a huza-vona oka felett, és méltán latolgathatja gyanakodva a kérdést, hogy az ok nem a parlamentarizmus elfajulásában fekszik-e, mely egyes képviselőházi pártok vagy töredékek egyéni hatalmi érdekeinek az országos érdekek fölé kerekedését lehetővé tehetné?

A közvélemény e kérdésre nem tud pontos választ adni. Azt látja, hogy a jelen megyei rendszer megszűnésétől hatalmát féltő néhány megyei oligarchán kívül (kik leginkább Erdélyből kerültek ki, s a kormánypártból ki is léptek) a reformnak csak a szélsőbal az ellensége, de azt is látja a szélsőbali szónokok beszédéből, hogy a párt a reformba végre is belenyugszik azon — a cikkünk elején felsorolt — szabadság-garanciák

megkapása után, melyeket gr. Szapáry megígért. Látja végül, hogy a nagy kormánypárt a reform mellett áll, s a kérdésben méltó s erős támogatója van a mérsékelt ellenzékben is.

Méltán kérdehetik tehát, hogy mi az oka e huzavonónak?

Talán gróf Szapáry kormányelnökségének lennének titkos ellenségei s ez ellen törnének a reform ellenzésével? Gróf Szapáry-nak szemmel láthatólag csak két politikai ellensége van a közélet terén. Egyik a kormánypártból kilépett s mandátumáról leköszönt Horváth Gyula, a másik Ugron Gábor. Ez a nemes székegy nagy tehetségű demagóg, s demagógiájának egész erejével tör gr. Szapáry ellen, de ahogyan meglakoltatja bösz dühét mindig a miniszterelnök finom ironiája, ép úgy nem talál célzata vízhangra a szélsőbalnál, mely attól tart, hogy Szapáry ellen dolgozván pour le roi de — Geszt dolgoznék, s a tisztelt párt a Tisza-regime visszatérének még gondolatát is jobban gyűlöli, mint — az ördög a tomjént.

A vita közel hat hétig tartott s száz tíz szónok mondott beszédet az általános tárgyalásnál. Az ékes szólás fel fel bukkant: hol egyik, hol másik részről. A reform hívei többnyire tárgyilagosan, nagyobb külső hatás nélkül dolgoztak, a szélsőbal belevitte a vitába minden dühét és páthosát s excellált e két óras beszédekkel, a mérsékelt ellenzék passzív magatartást tanusított, legnagyobb része helyesli és elfogadja a javaslatot általánosságban s erejét és tehetségét úgy látszik a részletes vitára tartogatja.

A tanuságokban elég gazdag, habár már unalmassá válni kezdő s az agyonbeszélés színezetét már-már magán viselő általános vitát a legközelebbi szavazás fogja bezárni.

Valjon a részletes vitánál megőrzí-e a szélsőbal komolyságát? Vagy pedig a híres obstructionista kapacitások haditerét fogadja el?

A közvélemény tehát elvégre is nem aggódnék a reform létrejövetelétől: ami halad, az nem marad. De az igazat megvallva, attól tart, hogy igaz az, amiről az országban már a veréb is csipripl, csak a lapok nem teszik még szóvá. Az tudniillik, hogy a megyereform ürügye alatt Szapáry minisztersége ellen dolgozó nyilt és titkos manőverek indokai közt holmi felekezeti motívum játssza a fontos szerepet, hogy annak erős

forgalmat kölcsönzött gr. Szapáry reformtervének Apponyi pártja általi támogatása s gr. Károlyi Pistának a kormánypártba átlépése, s hogy e felekezeti motívum ismét csak egyéni ambíciók és érdekek szolgálása végett vetné el a kedélyekbe gyászos visszavonásban kikelhető sárkányfogait.

Meg vagyunk győződve, hogy ez csak szóbeszéd s a megyereform ügyének elhuzódása felett tépelődők agyréme lesz. A parlament színhelye az ország és a nemzet összes érdekei megvalósításának, e célból nyerték valamennyi párt képviselői mandátumukat a választóktól. Jaj lenne a nemzetnek, ha a parlament annyira elzúllenék, hogy az általános és közös érdekek észrevételét a felekezeti köd leszállása akadályozná meg, jaj lenne, ha a felekezeti koalíció felekezeti reakciót támasztana. Az ily parlament megérdemelné, hogy feloszlattassék inkább ma, mint holnap, nehogy a benne szárnyra kapott ártó áramlat megmérgezze a nép érzelmeit és gondolkozását is.

A miniszterelnök nyilatkozata. A szabadelvű pártnak értekezletén Szapáry gróf kijelentette, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy az általános vita befejezése után azonnal belemegy a részletes tárgyalásba. Míg a törvényjavaslat az utolsó szakaszig le nincs tárgyalva, az ülések felfüggesztéséről vagy a ház feloszlásáról szó sem lehet. Kéri a pártot, hogy ne téveszse szem elől a parlamentarizmus és a baza érdekeit s vegye figyelembe, hogy mit szólna a világ, ha azt látná, hogy olyan erős többség, mint ez a párt, megfélemlítetté magát a kisebbség által. Számít a párt minden tagjának közreműködésére és kéri az értekezletet, járuljon hozzá az elnökségnek ama javaslatához, hogy a párt tagjainak az üléseken való jelenléte akként legyen beosztandó, hogy egy rész bizonyos időre távolmaradhasson. Podmanický Frigyes báró, mint a párt elnöke, kéri a tagokat, hogy az ügy érdekében hozzák meg a kért áldozatot. Az értekezlet helyesléssel fogadta mindkét felszólalást és többen kijelentették, hogy a párt nem áldoztatnak, hanem kötelességnek tekintik a rendíthetetlen kintartást.

A közigazgatási vita statisztikája. Madarász József statisztikai kimutatást készített a közigazgatási vitáról. E kimutatás szerint a vita eddig harminc napot vett igénybe; szóltak a javaslat ellen hetvenhárom, mellette harmincheten, tehát összesen százötven. A legtöbb szónok volt július 7-én (nyolc), a legkevesebb június 20-án (mikor Eötvös Károly egymaga beszélt). A legrövidebb beszédet tartotta gr. Lázár Jenő, ki mindössze öt percig szólott, a leghosszabbat Eötvös Károly, kinek beszéde 3 óra 50 percig tartott. Utána következnek két óránál hosszabb beszédek: Polonyi Géza (3 óra

A „BÁCSKA“ tárcája.

Hegytetőn.

A hegytetőket szeretem,
 Hol a világosság lakik,
 Öltébe tart a végtelen,
 S lekem folyvást emelkedik,
 Hol villám ég, hol nap ragyog,
 Én, mint a lég, szabad vagyok,
 Alattam léghajó pihen,
 De én főlebb emelkedem.

Szeretek téged, néma völgy!
 Hol gyászfűzék közt csend lakik,
 Hol a nap nem ragyog soha,
 A harmat hull késő alkonyig,
 Hol a szív egyedül zokog,
 A fű alatt egy könyv ragyog,
 A sírkőn függ minden remény,
 A hajnalpír — sír fenekén.

Mi a különbség köztetek,
 Kicsinyke völgy, nagy hegytető?
 Ölelkezik ti bennetek:
 A bölcs és a temető.
 Mi a különbség? végtelen,
 Főnn napfény, ciprus éje lenn,
 De főnn az alkony csendje vár,
 A völgyben — új lét s napsugár.

Hiador.

A SZERB SAJTÓRÓL.

A magyar hirlapirodalom kezdetének az 1780-ban megjelent „Magyar hírmondó“-t véve fel, azt látjuk, hogy a szerb sajtó a miénkkel csaknem egykorú.

Az első szerb hirlap 1791-ben „Szrbzskija Novini“ (szerb ujság) címen, Bécsben jelenik meg, eleinte az akkor divatozó egyházi írásjegyekkel, (ó szláv) majd 1793-4-ben „Szlaveno szrbzskija Vjedomoszi“ (szláv-szerb újdonságok) címen népies nyelven, annak a kltz-delemnek diadalaként, a mit Obradovics a szerb népnyelvnek az egyházi nyelv helyébe irodalmi nyelvvé tétele érdekében kintartással és sikeresen folytatott.

Annak oka, hogy a szerb sajtó idegen földön indult meg, egyszerűen az, hogy az első Cyrill-betűs nyomda Bécsben állt fönn, Novakovics István tulajdonában. Eddig a könyvek és nyomtatványok Oroszországból kerültek Szerbiába, a minek igen nyomasztó hatása volt a szerb irodalomra magára is.

Bécs egyébként is alkalmas hely volt ekkor a szerb érdekek támogatására. A Kara Györgye által vezetett felkelés menekültjei tömegesen települtek le úgy itt, mint a szerbek által lakott magyar vidékeken s Vuk Karadzics, a szerb népdalok híres gyűjtője is Bécsben élén, csakhamar egész irodalmi társaság verődött össze, a mely hazájával élénk összeköttetést tartott fönn. Ez irodalmi társaság lelke Davidovics Demeter volt, ki 1813-ban Frusics társaságában új lapot alapított „Novine szrbzske iz carstvujuscega Grada Vienne“ címen, a mely a Novakovics-féle szerb ujságot mind forma, mind tartalom tekintetében messze fölülmulta.

Davidovics maga nem csak jó író volt, de élelmes, mozgékony vállalkozó is, a ki lapja érdekében még a nyomdászatot is megtanulta s annak kilenc évi főnnállása alatt mindig rendkívüli nagy érdeket birt biztosítani. Musicki, Derics, Szvetics állandó munkatársai voltak s lehet mondani, hogy a szerb műköltészet e lap hasábjain veszi kezdetét, a mely a népvilág irodalmi képességeit harcolt s annak az iránynak híve volt, a mit Obradovics és Karadzics jelöltek ki a szerb irodalom számára.

Davidovics hirlapjával egyidejűleg a német almanachok divatja szerint egy szerb évkönyvet is adott ki, a melyben nemcsak eredeti költemények, de fordított novellák is közöltettek s a szerb történelem eseménygazdag részletei is feldolgozásra találtak.

Amde Szerbiának politikai viszonyai s a szerbségnek a hosszú fölkelés után való elszegényedése, az örvendetes pártfogást nemsokára lehetetlenné tették, úgy hogy maga Davidovics is 1822-ben kénytelen volt elhagyni Bécsot, hogy Kragujevácon hivatalt vállaljon, honnét csakhamar mint Milos fejedelem titkára került Belgrádba, hol élte végeig hű munkása maradt az irodalomnak.

A szerb irodalom munkásai azonban sokkal jobban érezték egy közlöny szükségét, semhogy ilyenek alapításával kísérletet ne tettek volna. Napi vagy heti lap kiadására a mostoha viszonyok nem kedvezvén, 1825-ben Magarasevics újvidéki tanár Safarik és Musicki közreműködésével megindítja a „Szrbzski Letopis“-t (szerb évkönyv), a mely máig is főnnáll és kétségtelentül legnagyobb irodalmi vállalata a Magyarországon élő szerbségnek.

Az említett mostoha viszonyok nem kedveztek ugyan egy ily évkönyv kiadásának sem, de a Letopis csakhamar erős támogatásra talált a „Matica szrbzska“ részéről, a mely ez időkből alakult a szerbség kulturális és irodalmi érdekeinek támogatása céljából s 1865-ig Budapesten, attól kezdve Újvidéken székel. A Matica, a mely alapítványokból és adományokból csakhamar tekintélyes tőke fölött rendelkezett, átvette az évkönyv kiadását, a mely évenként egyszer kétszer, utóbb négyszer is megjelent, pályadíjakat tűzött és tűz ki máig is, jelesebb irodalmi termékeket jutalmaz, fejlődő tehetségeket támogat és munkáikat kiadásra segíti.

A Matica és évkönyve jelentékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy jelenleg a hazánkban élő szerbek szellemi életének gócpontjává Újvidék lett. A Letopis-nak eddig tizenegy szerkesztője volt, kiknek mindenike jó hangzású névvel bír a szerb irodalomban. Ezek: Magarasevics (1826), Hadzsics Iván (irodalmi néven Svétics Milos) (1828), Stamatovics Pál (1832), Jadlovics Tódor (1833),

3 perc), Papp Elek (2 óra 28 perc), Csatar Zsigmond (2 óra 10 perc), Horváth Ádám (2 óra 4 perc) és Mocsáry Lajos (2 óra). Egy óránál hosszabb beszédeket tartottak: gr. Apponyi Albert, Szederkényi Nándor, Just Gyula, br. Prónay Dezső, Kun Miklós, Tisza István, Schwarcz Gyula, Helfy Ignác, Madarász József, Ugron Gábor, Pulszky Agost, Vályi Árpád, Beöthy Ákos, Szalavszky Gyula, Kapotsffy Jenő, Domahidy István, Szalay Károly, Perczel Miklós, Simonfay János, György Elek, György Endre, Thaly Kálmán, Horánszky Nándor, Lits Gyula, Uray Imre, Bartha Miklós, Holló Lajos (öt perc híján két órá), Körössy Sándor, Horváth Boldizsár, Törs Kálmán, Udvary Ferenc, Irányi Dániel.

Dr. Haynald Lajos temetése.

Haynald Lajos kalocsai bíbornok-érseket, Magyarország fenkölt lelkü főpapját, e hó 8-án helyezték örök nyugalomra a kalocsai főszékesegyház sírboltjában. Az ország gyászja nyilatkozott meg e napon. Messze vidékekről érkeztek küldöttek, a különböző vallásfelekezetek, testületek, társadalmi és jótékony egyesületek, hatóságok képviseltették magukat, hogy leróják kegyeletük utolsó adóját. Megyénk minden részéből nagy számmal jelentek meg a temetésen. Már a kora reggeli órákban sorakoztak a különféle testületek, egyletek, megyei és városi küldöttek a kastély előtt, ahol az előkészületeket már megtették arra, hogy a bíbornok főpap temetést a főszékesegyházba vigyék. — A rendet a megyei hajduk, a tüzoltóság és Kalocsa város intelligenciájából alakult bizottság tartotta fenn. A papság egyházi ornatusban vonult a székesegyházba a kastélyban levő kápolnába, ahol Schlauch Lőrinc püspök csatlakozott hozzájuk. A kopersót először a kápolnában szentelte be Schlauch püspök, Latinovics Gábor és Mayer Béla címzetes püspökök (archidiaconus sub infula), Boromiszta Tibor dr. apát, jankováci plébános (diaconus), Zittl Róbert prépost, fimerini plébános (subdiaconus), Appel Ede apát, zentai plébános (librifler) segédlete mellett.

Ezután megindult a gyászmenet a főszékesegyház felé. Elöl a zenekar haladt, amely Beethoven gyászindulóját játszotta. A zenekart a kalocsai tanintézet ifjúsága, az árveház s a Stefánium növendékei követték. Majd a főkáptalani uradalom tisztikara, Kalocsa város előjárósága, a kir. törvényszék, járásbíró, szolgabíró, kir. adóhivatal, postatakarékpenztárak küldöttei sorakoztak. A megyék és városok küldöttei következtek ezután. A főváros küldötségét Márkus József tanácsos, Pestvármegye küldötségét Benitzky Ferenc főispán és Földvár alispán, *Bács-Bodrog vármegyét Sándor Béla főispán és Schmausz alispán, Nógrádmegye küldötségét Scitovszky alispán, Ujvidék városát Flatt főispán, Szabadka küldötségét Mamuzich, Zombor küldötségét Csihás Benő polgármester, Koczkár Zsigor orsz. képvis., Fejér Gyula apát, Vác város küldötségét Gajári Géza és Baja város küldötségét Drescher Ede polgármesterek vezették.* Az elhunyt főpap szülővárosát, Szécsényt, nagy küldötség képviselte a temetésen. Közvetlenül a kopersó előtt az országos egyletek, az akadémia, a Szent-István és Szent-László társulat, az erdélyi róm. kath. status küldöttei, továbbá az egyházmegyei papság, Lönhard, Desewffy, Meszlényi püspökök, Wolafka Nándor kultuszminiszeri osztálytanácsos s az egyházi énekesek haladtak. Követték őket Schlauch Lőrinc püspök fényes segédlettel s az udvari papok, a kik az elhunyt főpap bíbornoki kalapját és összes érdemeit vitték biborbárony párnán. A kopersót 12 főegyházmegyei pap vitte. Közvetlen a kopersó után haladt Hunyady Kálmán gróf ő felsége képviselője, Csáky Albin gróf, Fejérváry Géza báró, Josipovich Imre miniszterek; a főrendiház képviselőiben Zichy Nándor gróf, Cziráky Antal gróf, Bathányi József gróf, Majláth József gróf és Gervay min. tanácsos; a képviselőház küldötsége; Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok; az akadémia részéről dr. Szabó József; a földhitelintézet részéről Forster Gyula min. tanácsos és dr. Hajduska Emil.

A mikor a gyászmenet a főszékesegyház felé megindult, megkondultak az összes harangok. A kopersót a főszékesegyházban díszes ravatalra helyezték, amelyet koszorúk övezte borított. A kopersón az elhunyt infulája,

a kehely, a bíbornoki palást és a breviárium volt elhelyezve, oldalt az apostoli kereszt és a domborművű aranyozott pásztorbot állott. A megyei huszárok és az elhunyt huszárijai sorfalat állottak a ravatal körül, kettős sorban kivont karddal helyezkedvén el. Megkezdődött a gyászmise. A gyászlepel borított padsorok elején a jobboldalon öfelsége képviselője, a magyar kormány tagjai és Lobkovitz hadtestparancsnok foglaltak helyet, míg balfelől az elhunyt rokonai, a küldöttek és rendkívül nagyszámú közönség helyezkedtek el. A gyászmise Schöpf rekviemével kezdődött, a melyet a királyi opera 13 tagja által megérsített énekkel adott elő zenekari kísérettel. A rekviemot követte Haydn liberája és utána énekelték a rezponzóriákat Starától. Az abszolúciót Hornig püspök helyett, a ki akadályozva volt a megjelenésben, Majorossy címzetes püspök végezte, a többi püspökökkel, köztük Latinovics Gábor és Mayer Béla címzetes püspökökkel. Az abszolúciót Schlauch pontifikáló püspök fejezte be. Azután beszentelte a kriptát és a kopersótvívó 12 tag leemelte a kopersót a ravatalról és azt a mizerere éneklése közben lebecsátották a sírhelyre, a melyet azonnal befalaztak. A szokásos imák elmondása után a gyászszertartás 3/4 órákor véget ért.

Sándor Béla főispán Latinovics Gábor püspöknel, Schmausz Endre alispán, Schwaer kanonoknál, a zombori küldötség Mayer püspöknel volt elszállásolva. Főispánunk a temetés előtti napon tisztelgett Schlauch püspöknel, továbbá Csáky, Fejérváry és Josipovich minisztereknél is megérkeztek után.

A temetési szertartás befejezése után déli 12 órákor az érseki palotában 70, a nagy-semináriumban 60, a kis-semináriumban és a kaszinóban 100 terítékű ebéd volt. Az érseki palota nagytermében adott ebédet részt vettek a világi és egyházi főméltóságok és a küldöttek polgári tagjai, köztük: Sándor Béla főispán, Schmausz Endre alispán, Csihás polgármester, Koczkár orsz. képviselő. A nagy-semináriumban voltak az egyházi dignitáriusok. A kisebb papnöveldeben a többi megjelentek.

A szertartásnál, valamint a gyászmenet felvonulásánál a rendőrség tartotta fenn a rendet, mely minden tekintetben példás volt.

Helyi és megyei hírek.

A kalocsai érseki helynök. Kalocsáról vett értesüléseink szerint, a megíresedett kalocsai érsekség helynökének, Városi Gyula kalocsai kanonok van kiszemelve. A választás szombaton lesz.

Lobkovitz herceg. Lobkovitz herceg hadtestparancsnok szerdán este érkezett városunkba, hogy a Zomborban elhagyott katonaság felett szemlért tartson. A herceget, ki a Vadászúrtbe szállt, megérkeztek a szálloda előtt fogadta a közös- és honvéd-tisztikar. A hadtestparancsnok rövid idő múlva lejött szobájából s a megjelent tisztikarral együtt töltötte az estét.

Haynald emlékezete. Ó Kanizsáról írják: Kegyes jölvető főpásztorunk dr. Haynald Lajos kalocsai bíbornok-érsek halála általános megdöbbenést keltett. A világhírű zseniális főpapot szívében gyászolja rang- s felekezeti-különbőség nélkül minden ember, s külsőleg a középületekre tűzött gyászlobogók. A megboldogult lelki tüdővert a róm. kath. szentegyházban kaplányai segédletével főt. Márton Mátyás július 8-án engesztelő áldozatot mutatott be a Mindenhatóknak, melyre megjelent az előjáróság, tanítói testület, intelligencia vallásfelekezeti-különbőség nélkül. Legyen áldott emléke örökké a dicső főpásztorunk!

Pályázat van hirdetve az ujvidéki fővámbivaltalnál vámmellenőri állásra.

Választás. Katymáron községi irnokká Csihás József választott meg.

Ki akar katona lenni? A katonai pályára készülő ifjúság figyelemre méltó az a felhívás, mely a hivatalos lapban jelent meg. Tizenkét gyalogsági hadapród-iskolában 600—700 első évi növendék vétetik föl

a jövő tanévben, közte a budapesti hadapród-iskolába száz, a károlyvárosiba 30—50, a nagyszébenibe, pozsonyiba és temesváriban ugyanannyi. Azonkívül a bécsi tüzérségi akadémiába 120, a hamburgi utásziskolába 50 első évi, a morva-weisskircheni lovassági hadapród-iskolába 50 második évi növendék. A további évfolyamokra csak annyiban vesznek föl növendékeket a mennyiben egyes helyek rendelkezésre állanak. A növendékektől megkivánják, hogy magyar vagy osztrák állampolgárok, testileg alkalmasak, jó erkölcsi magaviseletűek legyenek, a gyalogsági iskolába jelentkezők a 14-dik évet már betöltötték és a 16. évet még tel nem haladottak legyenek, a lovassági iskolába lépők 15—17 évesek lehetnek. Négy hóig terjedő korszakban nem akadály a főlvetelre, de azontul már a hadügyminiszterium határoz. A növendékek csak a hadapród-iskola teljes bevégezése után kerülnek sorozás alá a főlvetelhez valamely reálskola, gimnázium vagy polgári iskola valamely osztálybeli s legalább „elégéses” bizonyítványa szükséges. A növendékek a főlvetelvizsgálatot kötelesek tenni a német nyelvből, számtanból, algebrából, mértanból, földrajzból és történelemből, a középiskolák alacsonyabb osztályaiban tanult terjedelemben. Az évi tandíj katonák gyermekeinek 12 frt, tartalékos katonák és hivatalnokok gyermekeinek 60 frt, minden más polgárinak 120 frt, mely minden év szept. 15-én és márc. 1-én fizetendő. Másért nem kell fizetni. A hadapród-iskolákat végzett és a hadseregbe sorozott növendék minden iskolai évet egy-egy évig tartozik a három évi szolgálati időn túl szolgálni. A folyamodványok, melyekhez a születési, kereszti, katonarvosai és iskolai bizonyítványok csatolandók, július 25-éig nyújtandók be ama hadapród-iskola parancsnokságához, melybe az illetők magukat főlvetetni kívánják.

A bács-szerémi esperesség f. hó 1-én tartott közgyűlésén nem Vern Lajost, hanem dr. Kern Lajos, kulai tevékeny ügyvédet választotta meg esperességi ügyésszé. Ugyancsak ezen közgyűlés Stelzer Frigyes híres kiscsácsi papot, az előértekezleten tanúsított zabolátlan és elbizakodott eljárása felett jegyzőkönyvileg és egyhangulag megdorgálta. Accidit in puncto, quod non spiratur in anno!

Reményi Ede Ó-Kanizsán. A hegedűművészek királya, ki a föld kerekégén hirt és dicsőséget szerzett a magyar névnek, július hó 2-án Ó Kanizsára érkezett. Már napokkal az előtt falragaszok hirdették a nagy művész leendő megérkezését s mindenki csak róla beszélt, ő róla, ki a magyar nevet irigykedés tárgyává tette mint művészt, ő róla, ki mint nagy hazafi, annyi dicsőség után is megmarad magyarnak a szó nemes értelmében, bizonyítja ezt minden fellépésében s a többek közt a Petőfi-szobor alap javára tett 20,000 frtos nagylelkű alapítványával. Mindenki csak róla beszélt s irigykedve néztünk azon szerencsés kevesekre, kik már valaha látták a dicső férfit s hallották zenejének elbűvölő dalánját. Evtizedeknek, sőt évszázadoknak tetszett azon néhány nap mely eltelt a „Harmonia-Egyesület” azon értesítésétől, hogy Reményi csakugyan jönni fog — július 2-áig. Végre a nagy nap elérkezett s július 2-án, délutáni 5 órákor a Szeged felől jövő gőzhajó meghozta kedves terhét. A község s a környék intelligenciája órákkal előbb már lázas nyugtalansággal várakozott a kikötőnél s midőn a hajó közelbe jött egtervő lelkes éljenzés vette kezdetét, mely mindaddig meg nem szűnt, míg Ó-Kanizsa községe nevében Roxer Gyula dr. magas röptű beszéddel, ékes szavakkal nem üdvözölte a mi büszkeségünket, a mi oly rég látni óhajtott kedves vendégünket. Meghatottan mondott köszönetet a 62 éves kora dacára igen jószinben levő művész s dr. Roxer lakására hajtatót, kinek vendége leve. Kíséretében jött Reményinek Bodó Alajos, fiatal, igen szép reményekre jogosító zongoraművész is. — Soha nem látott annyi s oly szép uri közönséget Ó-Kanizsa nagyvendéglőjének díszterme, mint ezen a napon, a mikoron összegyűltek a környékből mindazok, a kik a szép és élvezetes iránt fogékonysággal rendelkeznek. Néhány percelt 8 óra után megjelent a színpadon kezében oly nagy földet bejárt hegedűjével Reményi, Bodó kíséretében lelkes éljenzéssel fogadva s lejátsszók a következő műsort: 1. „Andante és Finále” (Mendelsohn); 2. „Hósi magyar” (Reményi); 3. a) „Nokturne” (Chopin), b) „Menuette”

Subotics (1842), Filippovics (1848), Ignatyovics Jakab (1850), Gyorgyevics Jovan (1858), Hadzics Antal (1860) és Boskovics Jovan (1872.) Jelenleg ismét Hadzics Antal a szerkesztő, kinek neve a magyar irodalomban is jóhangzású és a ki a Kisfaludy-társaságban is tagja.

A magyarországi szerbek irodalmi működése azonban még tovább ment. Pavlovics Todor 1835-ben „Szrbzski Narodni List” (szerb néplap) címen hetilapot indít a nép számára, később pedig „Szrbzski Narodne Novine” (szerb nemzeti hírlap) címen politikai lapot, mely csakhamar a legmesszebb terjedő körökben talál élénk érdeklődést. Budapesten ugyanakkor egy szerb nyelvű divatlap indul meg, mely azonban rövid életű, éppen úgy, mint a Jovanovics által kiadott s a modern igényeknek megfelelő „Szkortotcsa” (Hirmondó).

Miként színészetét és dráma irodalmát, elmondhatjuk: hírlap irodalmát is készen kapta Szerbia magyarországi testvéreitől, kiknek politikai és kulturális helyzete sokkal alkalmasabb volt a művelődés eszközeinek megteremtésére.

Az első nyomda Szerbiában 1832-ben keletkezett s 1834-ben jelenik meg az első hírlap Kragujevácon („Szrbzski Novine”), a fejedelem akkori székhelyén, Davidovics szerkesztésében. Ez egyszersmind hivatalos közlöny is volt. 1835-ben fejedelmi székhelyé Belgrád lett s a nyomda is oda költözött át s így a hírlap is ott jelenik meg maiglan.

Szerbia első irodalmi vállalata a Popovics Milos költő által 1843-ban indított „Podunavka” (Dunamellék) volt. A míg a szerb tudós társaság (Szrbzsko Ueseno Drnsztvo) meg nem indította hason című közlönyét 1847-ben, Popovics Milos közlönye elégité ki a szerbiai szerbség irodalmi igényeit.

A tudós társaság eleinte a Maticá-hoz hasonló irodalmi egylet volt, de csakhamar belekeveredett abba a nyelvháborúba, a miért Karadzics és ellenesei küzdöttek s a minek célja az volt, hogy a nehézkes és a nép által alig értett ó-szláv nyelv helyébe a szerb népszelv tétéssék irodalmi nyelvül.

Úgy a tudós társaság élénkebb működése, valamint ez a nyelvháború hirtelen lendületet adott a szerb hir-

lapirodalomnak. Egész sereg almanach keletkezett ugy Szerbiában, mint nálunk; így: Stamatovics „Poséla” (a méh) címen történelmi közleményeket tett közzé, Lazarovics „Virágok”, Stojics „Hélikon”, Nikolics „Ruzsica”, Petranovics „Dalmát csarnok”, Vraz „Kolo”, dr. Joanovics „Bacska Vila” cím alatt adtak ki ily évkönyveket, a melyekhez csatlakoztak a belgrádi és montenegrói „Galamb” stb.

Mindezen közlönyök szépirodalmi tartalommal bírtak s azonkívül csupán a nyelvészeti kérdéseit karolták fel, vagy a szerb nép történelméből nyújtottak részleteket.

A politikai hírlapirodalom csupán az 1860-ik évvel lép fel. A szerb hírlapirodalomban is, miként nálunk, szépirodalmi lapokból fejlődött ki a politikai journalistika. Már ekkor (1860-ban) ilyen elterjedt két szerb szépirodalmi lap létezett. Az egyik a Belgrádban megjelenő „Sumadinka” (Erdővidéki), melyet Nenadovics Lyubomir szerkesztett, a másik az Ujvidéken megjelenő „Szedmica” (A hét). Ugyancsak két politikai közlöny is jelenik meg csaknem egyszerre a „Szrbzski Dnevnik” (szerb napilap) és az eleinte Temesvárot, majd Belgrádban és Bécsben megjelenő „Szetovid”. A Dnevnik nagyon elterjedt lett s Medakovics szerkesztése alatt érte el virágkorát, míg a Miletics által alapított „Zasztava” (Zászló), a mely maig is fönáll, háttérbe nem szorította.

Szerbiában Popovics Milos „Vidov dan” (szent Vida napja) címen indított egy egészen modern színvonalon álló politikai közlönyt, a mely sokáig páratlan volt, ugy nyelve mint szellemé által, de utóbb a szerkesztő betegsége folytán alálányatlott. Ezzel egy irányban működött Kaljevics Lyubomir „Szrbija” ja, a nélkül azonban, hogy amaszt bármi tekintetben elérte volna.

A politikai sajtó ezen fellendülése újabb és újabb irodalmi vállalatokat vont maga után, úgy hogy dr. Notosevics, a kitűnő pedagógus, „Skolszky List” címen egy iskolai lap alapítására is elérkezettnek látta az időt, a mely jó ideig nemcsak egyedül, de igen jeles ily fajta közlönye volt Szerbiának s maig is fönáll.

Szépirodalmi téren is ugy Magyarországon, mint Szerbiában újabb és jelentősebb közlönyök keletkezését

tapasztalhatjuk. 1860-ban Popovics György Ujvidéken alapította a „Danica” (Hajnalcisillag) nevű szépirodalmi hetilapot, mely 1871-ig a legelőbbkelő ily közlöny volt. Popovics, a ki igen művelt és olvasott ember volt, nagyon jól tudta, hogyan kell az olvasó közönséget nemcsak megszerezni, de nevelni is. Lapja köré gyűjtötte tehát a legjobb novellairókat, maga íltette át a külföldi és nemű legjobb terméket szerb nyelvre s lapját oly érdekessé és változatossá tette, hogy az egy művelt szerb családnál nem hiányzott. Hasonló irányban működött a Jovanovics Jovan által alapított „Javor” (jávor), a mely azonban csakhamar megszűnt, hogy 1874-ben Agnyanovics Ilija szerkesztésében újra megjelenjen.

Ujvidék, a szerb Matica székhelye, ekkor kezdett a szerb irodalom központjává s lenni.

Popovics György és Jovanovics példájára a Matica-szrbzski is adott ki egy „Matica” című szépirodalmi hetilapot, a melynek szerkesztője Hadzics Antal lett. Amde ez, habár nem kisebb szakértelemmel volt szerkesztve, mint a „Danica”, sem annak elterjedtségét, sem közkedveltségét el nem érte.

A szerb irodalmi és közéleti viszonyok nagyon bő teret kínáltak a satirikus költészet megteremtésére. Jovanovics Jovan a szerbek legjobb lírai költője, kinek írói jubileumát nemrég a Kisfaludy-társaság is megünnepelte, volt az első, a ki „Zmaj” (A sárkány) címen egy ily gunyoros (élc) lapot indított. Innét szokás őt Zmaj-Jovanovicsnak nevezni.

Az Omladina (ifjúság), mely eleinte a Maticához hasonló irodalmi társaság volt, szintén indított egy lapot a „Mala Szrbadija”-t (kis szerbség), a mely előbb Ujvidéken, majd Belgrádban jelent meg s nem csekély érdemet szerzett az utjabban felmerült kiválóbb tehetségek ösztönzése és bemutatása által. Ezt az Omladina egy szerkesztő-bizottsága vezette, a mely azonban csakhamar meghasonlott s minthogy az Omladina működése eredeti hivatásától eltérve, a politikai térre lépett, nem sokára megszűnt.

Meg kell itt még említenünk a Belgrádban megjelent „Vila”-t (Tündér), mely szintén szépirodalmi tar

(Padar
Mobié
carol-
getto
nemze
hatju
el őt
maga
pokol
alkalm
ében
tetsze
lakni
ményi
got n
zongn
Magya
O-Kan
napo
ritkán
seny
kezet
kivány
hol sz

nektu
munk
hadk
leány
a nap
vitte
nagy
sem k
lehető

benk
bered
tusáb
helyek
fogal
des ta
allat
benk
sége
dával
udvar
ellátva
(élem
Megue
nak.
végzet
megke

tár 10
kör-

hó 19
most

vény
három
uj t
kül
törv

hely l
az őrk
koszor
a prisi
az ha
nagy
natot
más s

intéze
hagyja
— ni
terület

talonn
költök

seregé
mét új
Bécsbe
képes
adjon
„Szrb
érdeke
csékely
teteme
dítt
1881-ig
kedő h
„Szrb

elég n
gyobb
lyet G
s mely
denber
tett iro
a mely

zarovic
Jovano
Jovano
szoval
gozatal
Otacsbi
domány
gyevics
utolsó
kötésze
Mijatov

A
folyóira
A
képvise
hivatalo

Melléklet a „Bácska” 52-ik számához.

Padarevsky), c) „Berceuse” (Huber), d) „Perpetuum Mobile” (Weber), 4. a) „Romance” (Chopin), b) „Barcarole” (Schubert), c) „Mazurka” (Chopin); 5. a) „Ritornello”, b) „XV. Magyar Rapszodia” (Liszt); 6. „Magyar nemzeti népdalok” (Reményi). Mi kisvárosiak nem bírhatjuk meg Reményit, elismeréssel, kitüntetéssel halmozta el őt az egész világ s nincs is szüksége arra, hogy mi magasztaljuk őt, annyit azonban mondhatok, hogy mi pokoli melegségekben is, mint a milyen a hangverseny alkalmával volt a nagyteremben, elhallgattuk volna őt éhen, szomjan s legyezéssel nélkül itélet napig. Különösen tetszett a közönségnek „Csak azért szeretek falu végén lakni”, „Repülj feekém” s „Jaj be sokat áztam” Reményi által előadott darabok, a melyekkel a hallgatóság mintegy a tulvilágra ragadta. Bodó Alajos fiatal zongoraművész is szép tehetségnek bizonyult s „XV. Magyar Rapszodia”-val különösen elragadta a közönséget. Kanizsa községe oly királyi élvezetben részesült eme napon, melyhez hasonlókat élvezni magunk-féle embernek ritkán adatik alkalom. A művészek tiszteletére hangverseny után bankett rendeztetett, hol dr. Roxer megemlékezett Reményi érdemeiről, neki hosszú s boldog életet kívánván. Julius 3-án reggel Reményi Zentára utazott, hol szintén hangversenyt adott.

A napszurás áldozatai. Csantavéren — mint nekünk írják — az utóbbi forró napokon két mezei munkás napszurás következtében meghalt. Az egyik szabolcsi illetőségű 50 éves férfi, a másik egy 16 éves leány, aki Melykutra való volt. — Szabadkán egy aratót a napszurás megölte, három aratót pedig súlyos betegen vittek be a városba a tanyákról. A kévekött asszonyok nagy részét kidölköt s helyükbe még dupla napszámért sem kapnak másokat. A vasárnap délutáni eső némileg lehűtötte a levegőt.

Ertesítés a kolozsvári kereskedelmi akadémia belakásába való felvételéről. A száz tanuló belakására berendezett kolozsvári kereskedelmi akadémia internatusában az 1890—91-ik tanév végével üresedésbe jött helyek új folyamódások alapján f. évi augusztus 15-ig fognak betölteni. A belakó tanulók az igazgató, 4 rendes tanár és 5 tanárjelölt szobafőnök közvetlen felügyelete alatt vannak, kik mindnyájan az intézetben laknak. A belakás modern hygiéni követelményei szerint egészen tágas lakó és munkatermekkel, ebédlővel, kórdával, olvasó-, zongora- és játszószobákkal, tágas szellős udvarral, a tornászati és vívásra teljes berendezéssel van ellátva. A belakás évi díja 350 ft teljes ellátással (élelmiszer, mosás, fürdés, kiszolgálás, gyógykezelés). Meghatározott időben német és francia társalgások tartanak. Az első osztályba a középiskola négy első osztályát végzett növendékek vétetnek fel. Részletes programot megkeresésre küld az akadémia igazgatósága.

Adomány. Az ó- és török kanizsai takarékpénztár 10 frtot adományozott az ó-kanizsai „Iparos olvasókör”-nek.

A honvédek idei fegyvergyakorlata augusztus hó 19-én kezdődik és tart 35 napon át. A behívókat most küldi szét a hadkiegészítő parancsnokság.

A vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény megszegését szigorúan fogják büntetni. Egy frttól háromszáz forintig terjedhető pénzbírsággal sújtják az új törvény megszegőit. A kereskedelemügyi miniszter külön rendeletben utasította a hatóságokat, hogy az új törvény végrehajtása a legszigorúbban történjék.

Kiskér községe e hó 1-je óta vasuti megálló hely lett, ama nap öröme, mintegy 100-an fogadták az öröhmű megálló vonatot, azt ünneppélesen megkoszorúzza. — Hallomás szerint egy vállalkozó szónok a prüsszkölő lokomotívhoz ékes dikcióit is mondott, melyre az hatalmas füttylel válaszólvá tovább roband O Kérre, nagy bámulatára azoknak a lemaradtoknak, kik a vonatot Ujvidékig kísérni óhajtották. Kárpótlásul — hallomás szerint — ezentúl az express vonat meg fog állani.

Üti adó. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, melyben megtagyja, hogy az uti adó — tévedések kiküldése végett — minden évben újra nyitandó könyvben könyveltessék.

Mohol község elhatározta, hogy 101 holdnyi területet be fog fásítani.

Szökés. Kiss Lajos, kulai illetőségű, háromszoros rablójárkos, ki életfogytig tartó fegyházra ítéltetett, vakmerő módon akart megszabadulni a fogságtól. Tegnap (e hó 9-én) délelőtt, mikor a törvényszéknél meghirdették neki a kir. táblai ítéletet, részánta magát a szökés megkísérlésére. Az ítélet hirdetés után ugyanis, a mint átkísérték a megyeháza hátsó udvarába, hol a fogsági helyiségek vannak, észrevette, hogy az udvarnak a sztpári utra nyíló kapuja ki van nyitva. Ezt az ajtót akarta fölhasználni a menekülésre, mikor a börtönőr arra kísérte. Ki is ugrott azon hamar és futásnak eredt, azonban az őt szintén utána iramodott. Elfutott a szerecsényen rab a Dekker féle majorjira, hol aztán sikerült őt lefűlelni s visszakisérni a hívőre. Az üldözés közben az ügyészégi őr lött is utána, de a golyó nem talált. A jelenet nagy csodületet okozott.

Tanító-tanácskozmány Tiszakálmánfalván. A múlt évben hozott határozatához képest az ujvidéki róm. kath. esperességi kerület egyházi és világi tanítóit f. hó 6-án Tiszakálmánfalván tartották rendes évi tanácskozmányukat. Jelen volt: Föt. lovag Eigl József esperes és futtaki plébános mint elnök, ezenkívül 3 egyházi és 19 világi tag. Mint vendégek a következő urak: Weninger Sándor tiszakálmánfalvi közs. jegyző, Sárközy N. kir. pénzügyminiszteri számviszt, Karner Gottlieb és Steiger Gusztáv káti, Schramm János tiszakálmánfalvi evang. tanító, valamint a tiszakálmánfalvi róm. kath. iskolaszék összes tagjai. — 9 órakor „Veni Sancte” a tiszakálmánfalvi r. k. templomban, mely után a tanácskozmány vette kezdetét. Közvetlen az elnök megnyitó után elnök azon szomorú és leverő hírt közölte a jelenlévőkkel, hogy felejtethen bíboros érsektünk dr. Haynald Lajos meghalt, és kérte, miszerint a tanácskozmány részvéte jegyzőkönyvbe iktatassék. — Ezután következett a rendes tárgysorozat: 1. A m. é. tanácskozmány jegyzőkönyve felolvasatott és mindenben helyesnek találtatott. 2. Elnök ur az érseki hatóság által a múlt évi tanácskozmány óta kibocsátott 9 igen fontos szabályrendeletet felolvassa, melyek alkalmazkodásul szolgálnak. 3. Kaltner János ujvidéki tanító az „ember, család, családtagok, családi viszony” anyagából, — Piller György ternerini tanító „az egyszerű tömön-dat” anyagából a tiszakálmánfalvi iskolás gyermekekkel gyakorlati előadást tart; mindkét előadás kellő ügyes és szakavatott tanítóra vallott. 4. A főtisztelendő tanhatóság által az irántartott, illetőleg kiszabott tételre legtöbbben beadták értekezéseket; a két legjobb mű felolvasatott, m. p. Berencz Mihály ujvidéki és Lórencz József ujfuttaki tanítók, mindkét értekezés példás szorgalommal van szerkesztve. 5. Jövő tanácskozmány Uj-futtakon fog tartatni. — 6. Kommda János ternerini tanító indítványozza, hogy különösen tekintettel a gyakorlati előadásokra a tanácskozmány mindig a tanév folyamán tartassék; e tekintetben felterjesztés fog megszeretni a főt. tanhatósághoz. A tanácskozmány 3/4 1 órakor berekesztett. — Azután egybegyűltek a jelenlévők a tiszakálmánfalvi csinos vendéglőben közös ebédre.

Nem illik. Ma már naiv históriának tartjuk, pedig régebben nem volt az, ha világosan meghirdetjük az esetleg ebédre hívott vendégeknek, hogy az ebédnél mi illik és mi nem, avagy ha a háziakat oktatnák arra, hogy mihez tartassák magukat. Egy német szakácslap szerint még e század elején is sok előkelő családnál nyomtatott étkezési szabályok voltak kifüggesztve az ebédlőkben, melyek 65 pontban sorolták föl, hogy egy jól nevelt ember mihez tartsa magát. Egypár pontja így szól: A csontokat nem szabad az asztal alá hajigálni, hanem a tányéron hagyandók. A csontokat szopogatni lehet igen jól, de ha a háziasszony szopogatja s az alatt a vendégeknek várakozni kell, a vendégekre nézve semmiestire sem jó. Ha az ebéd kezdetén nagy szüneteket tartanak és későn hozzák a másik ételt, könnyen az a gyanu támadhat, hogy egy tál étel megkoszmásodott. A salátával senki se kináltassa soká magát, mert ezalatt elhül a többi pecsényéje. A bölgycse nem töltseken több vizet vagy bort a poharukba, mint amennyit megisznak, mert okvetlenül feldűntik a poharat, s akkor vagy az a broszot, vagy magukat öntik le.

Egy érdekes kiállítás. Az 1848—49-iki szabadságharcunk képekben. Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Béla által sok évek óta gyűjtött és kiválóan érdekes 48—49-es gyűjtemény kiállítása néhány nap múlva a fővárosi vigadó több termében megnyílik. E nagyon érdekes kiállítás tartalmazza — és ugyszólván majdnem egész teljességgel — mindazokat a képes ábrázolatokat, melyek az 1848—49-iki szabadságharcunkról s annak szereplőiről hazánkban, Európában és Amerikában felkutatottak és megszereshetők voltak. E gyűjteményben 1600 (egyezerhatszáz) kép van mindenféle fajtájú és nagyságu olajfestményektől kezdve a fényképekig meg, a metszett vagy litográfált képekig. Érdekes és fölöttebb jellemző, hogy e gyűjteményben 205 kép Kossuth Lajost ábrázolja és hogy mind a 205 Kossuth-kép más-más nyomtatásban megjelent kép s legnagyobb része külföldi származású. Az egész a legvaltozatosabb és legérdekesebb quodlibet, igazán szemléltető kommentárja annak a frappans hatásnak, a melyet szabadságharcunk egy egész művelt világban tett. E jeles kiállításnak érdekesebbé tételére Pázmándy Dénes és gr. Károlyi Gábor orsz. képviselők is közreműködnek és a birtokukban levő 48—49-re vonatkozó tárgyakat szintén kiállítják. Gr. Károlyi Gábor ezenfelül a kiállításnak engedti át Kossuth ama legujabb életnagyságu képét is, a melyet az ő megrendelésére Karlovszky Bertalan, Párisban élő híres magyar művész festett most. E kiállítás rendezői kérik egyuttal az egész hazai közönséget, hogy a birtokukban levő szabadságharc emlékeket a kiállítás tartamára vizontszolgálatért vagy meghatározott díjért átengedni sziveskedjenek. Minden ilyen küldemény Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Béla uraknak Budapest, V. a fővárosi vigadóba címzendő. A legcsekélyebb kiállítható tárgyat beküldő is egy életnagyságu fénykép imitációt kap Kossuth vagy valamely jelesebb költőnek arcképéből. A kiállítás befejeztével pedig a gyűjtemény tulajdonosai több száz darab érdekes tárgyat, ugymint nyomtatott és festett képeket, plakátokat, fegyvereket, stb. ajándékoznak a budapesti, kolozsvári, aradi, kassai stb. olyan muzeumoknak a hol 48—49-es ereklyék is vannak. A kiállítás sikerére fölöttebb kívánatos volna, ha abban festő és szobrász művészeink is részt vennének, annál inkább, mert most nyílik először alkalom annak a bemutatására, hogy történelmünk egyik legjelentősebb epizódja a hazai képművészetet hogyan inspirálta. Különben igen kiváló művészek mint Zola, Roskovits, Stettka, Margittay, Spányik, stb. megígérték, hogy fognak kiállítani képeket.

Zenta város 12,791 frton megvette az ottani gőz- és kádfürdőt, mely eddig egy részvénytársaságnak volt a tulajdona.

Kolluthon önkéntes tűzoltó-egylet van alakulóban. Alapszabályait a napokban terjesztették föl jóváhagyás végett.

Ragályos betegség. Karavukova községében a szarvasmarhák között a ragadós száj- és körömfájás kiütött.

Elhunytak névsora 1891. július 6—10-ig. 1891. július 6-án: Putnik Béla, 23 éves, gyógyszerész segéd, felső város 146; Matarits Iván, 6 éves, földm. fia, Bánát 207; Mandits Jován, 51 éves, földm. Zárkováci-szállás; Kelito szül. Kosztits Liza, 41 éves földm. neje, felső-szállás. — 7-én: Zurkovits szül. Vukadinovits Lyuba 25 éves, földm. neje, Obzir; Heisler Mária, 1 napos, iparos leánya, Bánát 104; Dandits Milica, 1 éves, földm. leánya, Csicsovai-szállás. — 8-án: Berlekovits Andránsz szül. Osztrogonacz Mária, 25 éves, földm. neje, Falcione-szállás. — 9-én: Szredajov Száva, 74 éves, földm. bukováci-szállás.

Művészet és irodalom.

Pályázat iskolakönyvekre. Az egyetemi nyomda által kiadott népiskolai vezér- és kézikönyvek sorozatának kiegészítéséről földrajzi és számtani vezér- és kézikönyvekre hirdet pályázatot a közoktatásügyi miniszter. A könyvek megírására vállalkozni hajlandók ebbeli szándékukat szeptember hó 15-ig írásban jelentésük be, csatolván a megírandó könyv részletes tervezetét, képességeket igazoló irodalmi műveiket; jelentsék ki egyuttal azt, hány nyomtatott ivre tervezik a megírandó munkákat (az állam népiskolai kiadványainak alakját és betűit alapul véve), továbbá mennyi időt kívánnak a munkák megírására. A beérkező ajánlatok az orsz. közoktatási tanács bírálata alá fognak bocsáttatni; ennek javaslata alapján a jelentkezők közül ketten (esetleg többen) megbízást fognak nyerni az említett könyvek megírására. A pályaművekre vonatkozó részletesebb felvilágosítások a hivatalos lapban olvashatók.

Bács-Bodrogh vármegye összes tűzoltóhoz.)

Mélyen tisztelt bajtársak!

Mindnyájan önzetlenül küzdünk felebarátaink jólétéért, személy- és vagyontulajdonosságáért.

Különböző lehet képességünk, erőnk és az általunk kivívott eredmény, de egyforma legyen nálunk a kartársi szellem, az ügybuzgóság, a nemesért való lelkesülés!

Mindnyájan tudjuk, hogy a személyes érintkezés az, a mely önézetessé tesz bennünket és erősíti a bizalmat a jó ügy iránt, hogy ugyanegy érzelmetől áthatva, embertársainkunk mindjogban hasznosabbakká váljunk.

A mi egylettünk szerény körben mozog, de mégis egyike a régiebb vidéki egyleteknek, mert már 15 éve áll fenn.

Fennállásunk évfordulóját ünnepelni célozzuk. Országos, de sőt még csak megyei ünnep sem lehet az, ugde annak díszét csak bajtársaink képesek legjobban emelni; — ünneplésünk napjaul nemzeti jellegű szent napot, országnak véd-szentjének, Szt.-Istvánnak napját választottuk. E napon minden honfiai jobban feldobog szive,

*) Felkéretnek az összes megyebeli lapok tekintetes szerkesztői. miszerint jelen felhívást b. lapjainkban — a jó ügy érdekében — szintén felvenni méltóztatassanak.

talommal a Danica nyomdokain haladt s kivált a fiatal költők kedvence találkozási helye volt.

Az irodalmi vállalatok természetesen egész sereget teremtettek az írónak és költőknek s ezek ismét újabb vállalatokkal próbáltak szerencsét. Így 1874-ben Beesben több fiatal író szövetségét, hogy a „Belgrádi képes lapok” megszűnése folytán egy illusztrált lapot adjon ki. A kísérlet sikerült ugyan, a mennyiben a „Szbudija” (szerbség) másfél évig megjelent s igen sok érdekes képet és közleményt adott, amde az előfizetők esekely száma nem volt képes az illusztrációkkal járó tetemes kiadásokat fedezni. 1876-ban Mandkovic indított hasonló lapot a „Szbzszka Zoka”-t (Hajnal), mely 1881-ig állt fenn. Pajevics ujvidéki szerb könyvkereskedő hasonlóképen adott ki egy rövid életű képes lapot „Szbzszke Illusztraciane Novine” címen.

Az illusztrált lapoknak, miként láttuk, nem volt elég nagy olvasóközönségük Szerbiában. Sokkal nagyobb szerencse kedvezett annak a vállalatnak, a melyet Gyorgyevics Vladan 1875-ben indított Belgrádban s mely „Otaebina” (a haza) címét viselte. Ez a Rodenberg-féle „Deutsche Rundschau” mintájára szerkesztett irodalmi, tudományos és társadalmi havi folyóirat, a mely 10—15 nyomtatott iven jelenik meg.

Az „Otaebina” irodalmi dolgozatait Jakics, Lazarovics Lázár (ki csak néhány hónap előtt hunyt el), Ignyatovics Jakab, Milicevics Milán, Lyubisza, Glisics, Jovanovics Zmaj, Dragasevics Jován, Kosztics Lóza, szoval a legjobb szerb írók írják, irodalomtörténeti dolgozatait: Nikolajevics, Nikolics, Vulovics. Kiterjed az Otaebina azonban a filológiára, archiológiára, haditudományra és történelemre (maga a szerkesztő Gyorgyevics itt tette közzé nagyrészt a dolgozatait a legutolsó szerb-török és szerb-bolgár háborúról is) s munkatársai között büszkén említheti Novakovics Sztójan, Mijatovics Csédo, Risztics, Rákics és Gyurics neveit.

Az „Otaebina” máig is az egyetlen délszláv havi folyóirat.

A szakirodalom Szerbiában igen gazdagon van képviselve. Minden miniszteriumnak meg van a maga hivatalos közlönye, így a hadügyé a „Ratnik” (a bar-

cos), a kultuszé a „Prosvetni Glasnik”, a belügyé, mint a közegészségügy vezetője a „Narodno Zdravlje”. De van közlönye az egyháznak is a „Hriszocsanszki Vesznik” (keresztény közlöny), az iskolának „Ucsitelje” (a tanító), a mezőgazdasátnak „Tesak” (a földművelő) és „Szeljak” (a paraszt), még a női iparnak is a „Domacsicsa” (a háziasszony). Azonkívül vannak egyes alapítványok is, a melyek működéseikről évkönyveket adnak ki, ilyen a Csupics-féle iskolai alapítvány.

Belgrádban ez idő szerint még a következő lapok jelennek meg. Videlo (a napvilág) a haladó párt, Szbzszka Nezaaviszoszt (szerb függetlenség) a liberalis párt és a „Szamoupravva” (önkormányzat) a radikálisok közlönye. A hivatalos „Szbzszke Novine”-ről már megemlékeztünk. Politikai és társadalmi közlönyök még: a „Male Novine” (szerk. Teodorovics), „Domatyni”, „Dardania” (szerk. Dragasevics), „Preodnica”, (szerk. Illic V.), „Velika Szbzija” (nagy Szerbország, szerk. Illic D.), „Balkán”. Vidéken jelennek meg: „Niska szloboda” (Nisben), „Sabacscki glasnik” (Sabaeon), „Kruszevaszki vesznik” (Kruszevácson).

A szerbországi lapok számát a hazánkban megjelenő szerb lapok csaknem túlhaladják. Ujvidéken az említett „Zasztava”, a mely a magyarországi szerb nemzeti párt közlönye mellett legnevezetesebb a „Branik”, a „Neven”, a „Novo vreme”, „Vrsacscki vesznik”, „Novi vaszpitacs”, „Zsenszki szvet”, „szbzszki Narod”. („A szerb nép”, kormányparti) „Nase doba”. Zomborban jelenik meg a „Bacsvanin”, (szerkesztője Grucics), a „Golub” (gyermeklap, szerk. Blagojevics), „Domatyi Liszt” (Konyovics), Bescskereken a „Kolo” (kiadja Grcsity), Kikindán a „Szadasnyoszt”, Pancsován a „Poszesztrima”. Az okkupált tartományokban a „Boszszszka vila” és a „Napredak”.

Igen örvendetes jelenség, hogy ugy a hazai, miként a szerbiai szerb lapok szépirodalmi termékeinket sűrűn tiltetik át és közéletünkkel is sokszor rokonszenvesen foglalkoznak.

Scossa Dezső.

apród-iskolába benibe, pozso- kivül a bécsi utásziskolába régi hadapród-évfolyamokra a mennyiben növendékektől állampolgárok, lettek legye- a 14-dik évet m haladtak 5—17 évesek ég nem aka- dgyimiszte- iskola teljes elhez valamely ola negyedik tíványa szük- tati kötelesek ebrából, mér- zepiskolák al- Az évi tandj katonák és m más polgá- én és máre. hadapródis- ott növendék a három évi yok, melyek- iskolai bizo- ujandók be helybe az ille-

hó 1-én tar- em dr. Kern a meg espe- ülés Stelzer ten tanusított yzőkönyvileg uncto, quod

A hegedümü- és dicsőséget O Kanizsára hirdették a ki csak róla és tárgyait a zafi, annyi a szó nemes en s a töb- 20,000 frtos ola beszélt s re, kik már enéjének el- snak tetszett a Egyesület” au jónni fog zett s július vő gőzhajó nyék intelli- sággal vára- jött egtevő daddig meg Roxer Gyula R nem üdvö- átni óhajtott köszönetet a művész s dr. ve. Kiséreté- n szép remé- na nem látott nagyvendég- koron össze- és élvezetes y percel S nagy földet tében lelkes zező műsort: lósi magyar” „Mennette”

Ujvidéken szépirodalmi közlöny volt. ber volt, na- nséget nem- ré gyűjtötte át a külföld s lapját oly egy művelt nyban műkö- vor” (jávör), így 1874-ben jelenjen.

kor kezdett ara a Maticá- szépirodalmi s Antal lett. l volt szer- dtséget, sem

k nagyon bő- tésére. Jo- ltoje, kinek g is megün- ény) címen edt szokás öt

a Maticához ott egy la- mely előbb nem esekely- alóbb tehet- Omladina onban csak- a működése lépett, nem-

adban meg- rodalmi tar-

N a p t á r.
Julius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár
10 Pént.	Amália sz.	Hét fivér	28 Círus, János
11 Szomb.	I. Pius pápa vt	Eleonora	29 Peter és Pal
12 Vas.	D 8 Henrik	D 7 Tr. Henr.	30 F 3 12 ap.
13 Hétfő	Margit sz.	Margit	1 Jul., Kozm. D.
14 Kedd	Bonaventura	Karola	2 B. A. meze

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Olcsó

pénzkölcsön,

mely a kamattal törlesztetik,
ház és földbirtokra
előnyös feltételek mellett nyer-
hető

Halmi Mór

irodájában Szabadkán.

(Prokesh-palota, az indóház közelében.)

**SCHLICK-féle Vasöntöde- és Gépgyár-
részvénytársaság**

BUDAPESTEN.

Városi iroda és raktár:
VI., Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlat kiírás és szállás szerkesztés
gőz- és járgányeszlő-készületeit

szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit
és szabadalmazott mélyítő-ekéit,

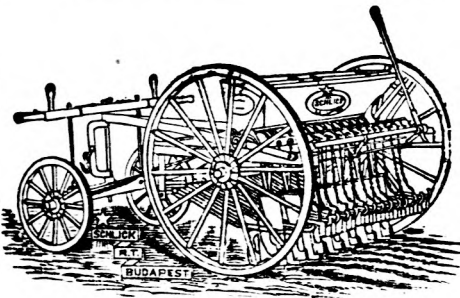
eredeti SCHLICK és
VIDATS-féle

egyvasu ekéit,

talajmívelő eszközeit,
boronáit és

rögtörő hengereit, valamint
Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépeit

Készletben van-
nak továbbá:
gabonatisztító
gépek (Baker és
Vidats-féle),
takarmányke-
szítők, ten-
geri motorok,
és szélmalomok,
szab. dekar-féle
Hollandia-
törőgépek
erőátvitelre,
erőátvitelre,
erőátvitelre.

Előnyös fizetési feltételek. Legjntányosabb árak.
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.
Zomborban mintaraktár a gazdasági
egyesület helyiségében. 24-16

1831.
k. i. 1891.

Árlejtési hirdetmény.

Mohol község képviselőtestületének f. évi 117. sz. a. határozata folytán a község tulajdonát képező **rév-joghhoz** tartozó következő kompszerevények fognak **folyó évi július hó 15-én délelőtt 9 órakor Mohol község-házánál** tartandó nyilvános árlejtés utján részben teljesen újonnan beszerezetni, részben pedig gyökeres kijavítás alá vállalkozónak kiadatni u. m.:

a) Egy 4 cm. vastagságu tölgyfadeszkábólí ladik, melynek hosszúsága 7 méter, és középszélessége 1-56 cm., mélysége pedig 57 cm. 100 frt kikiáltási ár mellett.

b) Egy 3 1/2 cm. vastagságu egészséges fenyőfadeszkábólí ladik, mely 5-52 méter hosszú, 1-21 cm. széles, 43 cm. mélységű, tölgyfaburkonyokkal, 40 frt kikiáltási áron.

c) Két drb 1 1/2 öl széles, 2 1/2 öl hosszú komp-feljáró 3" vastag fenyőfadeszkából, és 4-4, úgy 6-6" vastagságu gerendákból, egyenként 25 frt kikiáltási ár mellett.

d) Négy drb tölgyfábólí evedző, oly nagyságban mint a tényleg meglévők, darabonként 8 frt kikiáltási áron.

e) Egy csákány, 2 frt kikiáltási áron.

f) Egy kormányevédző, 12 frt kikiáltási áron.

g) Végre a nagyobb komp gyökeresen kijavittatik úgy, hogy tartozik vállalkozó annak alsó oldal- és bálványdeszkáját, úgy a karfát teljesen jó és egészséges fenyőfadeszkával kicserélni, a hibás és gyenge bókonyokat és a karfa-bakot, ugyszintén az örtökét, amennyiben rothadt, jó és egészséges tölgyfával helyettesíteni, kikiáltási ár 1000 frt.

Egyébb az árlejtésre vonatkozó feltételek alulírott jegyzőnél betekinthetők.

Minnek folytán felhivatnak mindazok, kik eme munkálatra vállalkozni szándékoznak, 15 frt bánatpénzzel ellátva a fenti határidőben megjelenjenek.

Megjegyeztetik, miszerint zárt ajánlatok is elfogadtnak, azonban az ajánlat a kikötött bánatpénzzel ellátandó és abban ajánlattevő által batározottan megérintendő, hogy annak magát feltétlenül aláveti.

Kelt Moholon, 1891. június 30 án.

Mikosevics Antal, Vén Ferenc,
jegyző. 3-2 biró.

Pályázat.

A karavukovai községi népiskolánál üresedésben lévő két német magyar tannyelvű rendes tanítói állásra **f. évi július 31-ig** pályázat nyitattik.

Az egyik állás javadalma 500 frt készpénz és szabad lakás házikerttel.

A másik javadalma 400 frt készpénz, 50 frt lakbér és 30 frt kerti illetmény.

Mindkét állás készpénzfizetése a községi pénztárból havi részletekben szolgáltatik ki. Elöléptetés esetében a pályázat az ez által megüritt s következőleg javadalmazott állásra is érvényes: 204 frt készpénz havi részletekben a községi pénztárból, szabad lakás házikerttel és 11 hold kataszterileg kimutatott szántóföld haszonélvezete adóteherrel.

A megválasztottak tartoznak az ismétlőiskolai tanítást díj nélkül végezni.

Az állások f. évi szeptember hó 1-én elfoglalandók. Zenében jártások előnyben részesülnek.

A kellőleg felszerelt folyamodványok a fentjelölt határnapig a karavukovai községi iskolaszékre címezve alulírottához küldendők.

Karavukova, 1891. július hó 6-án.

Winkler Pál,

helyettes plébános, iskolaszéki elnök.

Megvételre kerestetik egy kisebb, de jó karban levő, használt **Wertheim szekrény.** Levélbeni ajánlatok **Monostorszeghre Ö. E. név** alatt küldendők.

420. szám.
1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tek. zombori kir. járásbíróság 9060/p. 1889. sz. végzése által Markovics S. bécsi lakos javára Probojcsévics Mariska zombori lakos ellen 298 frt 65 kr tőke után 1889. évi január hó 1-ső napjától és 198 frt 65 kr után 1890. július 8-tól 1890. december 19-éig számitandó 6% kamatai és eddig összesen 19 frt 01 kr per-költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 490 frtra becsült 8 drb érekeporsóból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 6729/1891. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a város-háza udvarán leendő eszközzésére **1891. évi július hó 17-ik napjának délelőtti 10 óraja** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi július hó 6-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Pályázat.

Béregben a róm. kath. iskolában, egy 75 éves kántortanító, tanítói hivatalábani helyettesítésére, helyettes tanítói állásra, pályázat hirdettetik.

Fizetése: a község pénztárából 300 frt és egy szobából s konyhából álló lakás.

Tannyelv: magyar, dalmát, német. A tanító, ha a zenében jártas leendő, igényt tarthat a kántortanítói állásra. Az állás f. évi október 1-én lesz elfoglalandó, amely időtől kezdve kapja fizetését is.

Pályázatok a róm. kath. iskolaszékre címezve **f. évi augusztus hó 10-ig** küldendők be.

Béreg (Bács-Bodrogh megye), 1891. július hó 5-én.

Az iskolaszék.

Alkalmazást nyer.

Fűszer- és vaskereskedésben Bezdánban, egy segéd azonnal felvétetik.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

CSIRSZKA KONRÁD.

Pályázat.

A rác-militicsi róm. kath. német-magyar tannyelvű iskolánál az első osztályu rendes tanítói állás **f. évi augusztus hó 3-án** pályázat töltetik be. Jövedelme, a községi pénztárból előleges havi részletekben, évi 400 frt fizetés s 50 frt lakbér, esetleg szabad lakás. A megválasztandó kötelessége az első mindennapi osztályon kívül az ismétlő osztályt is vezetni. Az állás szeptember hó 1-én foglalandó el, mely naptól folyósítottat fizetése. A kellőleg felszerelt kérvények alulírott iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Rác-Militics, 1891. június hó 30-án.

Deim Lipót,

plébános, és iskolaszéki elnök.

Kunbajára (Bácsmegeye)

a német kántorságban jártas, okleveles **segéd-tanító** kerestetik. Fizetése havonként 12 frt; ágynemű, mosás és világításon kívül teljes ellátás.

Kinál Gáspár, kántor-tanító. 3-3

2042. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Goszpodince községben üresedésben levő 120 frt készpénz fizetéssel s minden szállási segédkezésnél az illetők által 1 frt külön díjjal javadalmazott szülészni állásra pályázatot nyitok s felhívom az okleveles pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 15-ig** hozzám nyujtsák be s igazolják, hogy a szerb nyelvben jártassággal bírnak.

Kelt Zsablyán, 1891. évi június hó 29-én.

Zákó Milán,

főszolgabíró.

3-2

1600. szám.

tkvi 1891.

Árverési hirdetmény.

A hódásghai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Uzurszky Izsák pivnicai lakos végrehajtatonak Brzakov Milos pivnicai lakos végrehajtást szenvedő elleni 48 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghai kir. járásbíróság) területén lévő, Pivnica község határában fekvő, a pivnicai 164 sz. tjkvben A. I. l. sor. 297-298. hr. 150. ö. i. sz. ingatlanra az árverést 400 frt kikiáltási áron ezennel elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi július hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor** Pivnica község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásghon, 1891. évi április hó 22-én.

A hódásghai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Árlejtési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az alább érintett helyreállítás munkálatoknak vállalatba adása céljából a **zombori kincstári ügyészség hivatalos helyiségében folyó évi július 16-án d. e. 9 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak. A szóbeli árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-a bánatpénzképp leteendő, ugyszintén az 50 kros bélyeggel ellátott s a szóbeli árlejtés megkezdése előtt az árlejtést vezető közegnek átadandó írásbeli zárt ajánlatokhoz is 10% bánatpénz melléklendő. — A közelebbi árlejtési feltételek s költségvetések a zombori kincstári ügyészségnél megtekinthetők. — Utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak. 1. Ügyészségi irnoki lakás helyreállítása 547 frt 19 kr. kikiáltási árral. 2. Ügyészségi hivatalhelyiség helyreállítása 61 frt 70 kr. kikiáltási árral. Aradon, 1891. évi július hó 1-én. **M. kir. állam-jószágigazgatóság.** 2-2

A ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR FORGALOM-KIMUTATÁSA

1891. évi január hó 1-től június hó végéig.

B e v é t e l e k	Összeg		K i a d á s o k	Összeg	
	frt	kr		frt	kr
1890. évi december hó 31-én maradt készpénz	79,313	54	Visszafizetett betételek	693,586	81
Betételek	767,427	07	Törlesztési kölcsönök ingatlanokra	186,380	—
Törlesztések ingatlanokra adott kölcsönök után	139,606	96	Leszámított váltókért	546,790	92
Leszámított váltókért	542,582	92	Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök	176,585	—
Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök után	171,245	—	Előlegek értékpapírokra	11,423	—
Értékpapírokra adott előlegek után	5,998	83	Vett államvasuti kötvények- és részvényekért	185,165	—
Eladott államvasuti kötvények és részvényekért	217,780	—	Ideiglenes kiadások	208,982	07
Ideiglenes bevételek	190,265	87	Osztárk-Magyar-Bank számlájára	329,566	70
Osztárk-Magyar-Bank számlájára	343,503	53	Visszleszámított váltókért	142,671	05
Visszleszámított váltókért	19,330	—	Befizetett bélyegdíjak	39	59
A kincstár részére beszedett bélyegdíjak	68	18	„ betáblázási illetékek	200	54
„ „ „ „ betáblázási illetékek	125	60	Végrehajtási árverésen megvett ingatlanokért	365	74
Végrehajtási árverésen megvett ingatlanért	147	50	Felszerelési kiadások	380	36
Postatakarékpénztári cheque-számlára	2,006	54	A részvénytőke után 1890. évre kifizetett kamatok	5,000	—
Hitelegyleti biztosítéki alaphoz	300	48	„ „ „ 1890. „ „ osztalékok	30,000	—
Felszerelési tárgyak eladásából	20	79	Jótekyony célokra	935	—
Községi kölcsönök	1,550	—	Postatakarékpénztári cheque-számlára	2,000	—
	2,481,272	81	Községi kölcsönök	10,000	—
Jövedelmek:			Igazgató és tisztviselők jutalmazására 1890. évre	1,544	63
Kamatok kölcsönök után	76,555	71	Visszafizetett hitelegyleti biztosíték	1,214	72
„ váltók után	16,179	35			
„ előlegek után	1,011	37	Költségek:		
„ államkötvények után	21,750	—	Betételek után kifizetett kamatok	3,583	46
Az intézeti ház bérjövödelme	1,500	—	Házfenntartási költségek	235	19
Bérház jövödelme	1,460	—	Befizetett kamatadó	7,594	67
Írásdíjak	1,529	51	Visszleszámított váltók után fizetett kamatok	132	—
Késedelmi kamatok	741	47	Vett államkötvények után megtérített kamatok	2,718	75
Betéti könyvecskék és nyomtatványokért	199	27	Az igazgatók, tisztviselők és szolgálja fizetése	5,452	99
Vegyes jövödelmek	1,345	91	Jövödelmi adó és pótdadók	2,550	—
	122,272	59	Kezelési költségek	1,067	37
			A választmány és felügyelő-bizottság napidíjai	1,457	50
			Az intézeti házért lakbér	1,500	—
			Vegyes költségek	600	40
			Hitelegyleti biztosítéki kamat	76	22
			Összesen	2,559,799	68
			Ehhez az 1891. év június végével maradt készpénz	43,745	72
	2,603,545	40		2,603,545	40

A ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR MÉRLEG- ÉS VAGYON-KIMUTATÁSA

1891. június hó 30-án (összehasonlítva az 1890. június 30-iki állással).

V a g y o n	1890. június hó 30-án		1891. június hó 30-án		C e h e r	1890. június hó 30-án		1891. június hó 30-án	
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
Ingtalanokra betáblázott kölcsönök	2,178,159	23	2,312,412	09	Befizetett részvénytőke	100,000	—	100,000	—
Leszámított váltók	283,127	37	332,393	85	Tartalék- és nyugdíjalap	55,944	41	59,079	76
Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök	175,039	—	186,749	—	Külön tartalékalap értékpapírokra	25,269	26	27,808	01
Értékpapírokra adott előlegek	26,219	—	30,704	97	Betételek	3,352,338	19	3,417,341	05
Községi kölcsönök	15,000	—	23,450	—	Betételek után járó kamatok	75,922	46	76,946	78
Regále megváltási kötvények és államo- sított magyar vasuti részvények	805,000	—	684,300	—	A betéti kamatok után járó kamatadó	7,592	25	7,694	68
Ezek után az első félévire még járuló kamatok	5,000	—	2,000	—	Hitelegyleti biztosítéki alap	1,665	32	951	67
Magyar Általános Hitelbanknál	—	—	18,716	20	„ „ „ kamatai	44	40	66	03
Végrehajtási árverésen megvett bérház	44,609	20	44,654	20	Előre bevett kamatok	28,150	—	31,805	74
„ „ „ ingatlan	239	53	432	34	Beszedett betáblázási illetékek	479	65	401	76
Az intézeti 157. sz. ház értéke	49,570	60	49,570	60	Az Osztárk-Magyar-Bank követelése	4,038	92	14,756	41
Postatakarékpénztári cheque-számlán	150	—	143	46	Visszleszámított váltókért	13,580	—	—	—
Hátralékos kamatok	21,680	—	18,415	—	Beszedett bélyegdíjak	31	41	28	59
A felszerelési tárgyak értéke	5,667	73	5,762	59	Tiszta jövödelme	20,831	75	16,569	54
Osztárk-Magyar-Banktól közvetítési díjak	54	60	—	—					
Pénzkészlet	76,371	76	43,745	72					
	3,685,888	02	3,753,450	02		3,685,888	02	3,753,450	02

Kelt Zomborban, 1891. évi július hó 7-én.

Barthai József s. k.,
igazgató.

Csarsch Sándor s. k.,
főkönyvelő.